

Recenzije radova za tematski zbornik

O kreativnosti i umetnosti – psihološka istraživanja

Odlukom Nastavno-naučnog veća Filozofskog fakulteta Univerziteta u Nišu od 16. jula 2014. godine, imenovana sam za recenzenta Tematskog zbornika radova “*O kreativnosti i umetnosti – savremena psihološka istraživanja*”. Radovi su saopšteni na naučnoj konferenciji sa međunarodnim učešćem Dani primenjene psihologije, održane u Nišu septembra 2013. godine.

Na osnovu analize dobijenog materijala dostavljam recenzije sledećih radova:

1. Rad *Modusi estetske obrade tokom stvaranja uloga različite stilske žanrovske orijentacije* obuhvata 18 strana teksta s proredom 1.5 (30580 karaktera uključujući i prazan prostor, bez literature i apstrakta na engleskom). U radu je ispitivan stepen izraženosti harmonijskog (H), redundantnog (R) i distantnog (D) modusa estetske obrade u procesu stvaranja glumačkih uloga različite stilske-žanrovske orijentacije u skladu sa Ognjenovićevim kognitivnim modelom estetske obrade. Obučeni procenjivači registrovali su stepen izraženosti H, R i D modusa u svakoj fazi rada, uključujući i premijeru. Rezultati pokazuju da presudna razlika između uzoraka leži u žanrovskim specifičnostima glumačke igre, a ne u stilovima ili epohama iz kojih potiče dramski sadržaj. U tragediji, glumački izraz studenata zasnovan je na skladnoj, čvrstoj karakterizaciji i postepenoj semantičkoj eksploraciji. Spoljna sredstva, detalji i ukrasi svedeni su na minimum. U komediji, glumački izraz se bazira na jednostavnosti, ali sadrži više detalja, ukrasa i spoljnih sredstava. Nalazi sugerišu da modusi estetske obrade nisu samo tri perceptivna ključa u procesu estetskog suđenja, već ih treba posmatrati kao različite principe estetizacije koji omogućuju dublje uvide u strukturu i dinamiku generativnih procesa u umetnosti.

Tema rada je značajna i zanimljiva za naučnu javnost, a zaključci imaju teorijski značaj. Cilj je adekvatno i precizno definisan i realizovan uz korišćenje odgovarajuće, metodologije. Zaključak je korektno indukovano iz utvrđenih rezultata i povezan sa kognitivnom teorijom estetskog odlučivanja. Rad je pisan u skladu sa standardima akademskog pisanja, razumljivim jezikom i ima odgovarajuću strukturu. Navedena literatura je primerena problemu istraživanja, precizno je odabrana i naučno relevantna. Rad poseduje 3 slike i 3 grafika koji su pregledni i kvalitetno urađeni sa načelima akademskog pisanja. Svi delovi rada su odgovarajućeg opsega.

Rad je visokog kvaliteta i zadovoljava zahteve originalnog naučnog članka. Tekst rada je kvalitetan i organizovan i predstavlja sintezu dobijenih rezultata sa rezultatima ranijih istraživanja u drugim oblastima umetnosti i teorijskim pretpostavkama kognitivne teorije estetskog odlučivanja sa tri nivoa.

Na osnovu svega iznesenog predlažem da se priloženi članak kvalifikuje kao originalni naučni rad i **prihvati bez izmena.**

2. Rad ***Empirijska istraživanja stilskih promena u umetnosti*** obuhvata 20 strana teksta, apstrakt na srpskom . Rad predstavlja pregled pokušaja empirijskih istraživanja stilskih promena u svetu i na našim prostorima i sadrži prikaz i rezultate istraživanja autora o estetskim doživljajima ženskih portreta kroz različite slikarske epohe. Rezultati delimično potvrđuju hipoteze postavljene u skladu sa Ognjenovićevom teorijom estetskog odlučivanja i Martindejlovom teorijom estetske evolucije. Tema rada je značajna za ovu naučnu oblast, a zaključci imaju i teorijske i praktične implikacije. Cilj je adekvatno i precizno definisan i realizovan a metodologija i statističke metode su adekvatno primenjeni. Zaključak je korektno izveden iz utvrđenih rezultata. Rad poseduje odgovarajuću strukturu u skladu sa standardima akademskog pisanja.

Izabrana literatura je savremena i primerena problemu istraživanja, precizno odabrana i naučno relevantna. Rad poseduje 9 slika i grafika, adekvatno je segmentiran i pregledan. Svi delovi rada su odgovarajućeg opsega. Naslov rada je adekvatan. Tema rada je značajna za naučnu publiku. Stručna terminologija je dobro odabrana i pravilno upotrebljena. Ne postoje pogreške u teorijskom izlaganju. Rad je jasan, pregledan i razumljiv. Metodologija rada je adekvatna i korektno sprovedena. Rezultati saopšteni u radu protumačeni su u skladu sa izabranom metodologijom. Literatura je bogata i primerena problemu istraživanja. Rad je visokog kvaliteta i zadovoljava zahteve originalnog naučnog članka. Tekst rada je dobro organizovan i počiva na sintezi dobijenih saznanja sa rezultatima drugih istraživanja. Na osnovu svega iznesenog predlažem da se priloženi članak **prihvati bez izmena**.

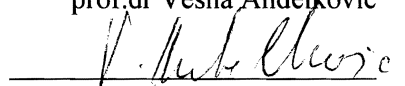
3. Rad ***Put kreativnosti od starih ka novim medijima*** obuhvata 8 strana teksta s proredom 1.5 (16 540 karaktera uključujući i prazan prostor, bez literature). U radu se polazi od pretpostavke da upotreba novih medija može pozitivno uticati na razvoj simboličkog mišljenja kod dece, a posledično i kreativnosti. Razmatraju se različiti vidovi uticaja novih medija na decu i mlade, uz osvrt na razvojne teorije Vigotskog i Pijažea, kao i uvide savremenih eksperata u oblasti psihologije medija. Tema rada je značajna za naučnu publiku. Cilj rada je jasan: pokazati kako novi mediji mogu imati podsticajnu ulogu u razvoju simboličkog mišljenja, a posledično i kreativnosti. Iako su tema i cilj jasno artikulisani, rad se svodi na opšta teorijska razmatranja o uticaju medija na decu, u kontekstu razvojnih specifičnosti, ali se ne bavi istraživanjem odnosno proverom pretpostavljenih pozitivnih efekata na podsticanje ili razvoj kreativnosti. U odsustvu precizne naučne metodologije, izostali su rezultati a tako i relevantni zaključci. Rad je napisan u skladu sa standardima akademskog pisanja u formi stručnog članka

Rad je zasnovan na literaturi iz oblasti razvojne psihologije i iz oblasti psihologije medija. Ne postoji nijedna referenca koja se bavi uticajem novih medija na razvoj kreativnosti dece, na primer: ***Imagination and play in the electronic age*** (Singer & Singer, 2005), ***Children in the digital age*** (Calvert, Jordan & Cocking, 2002), ***Stimulating children's creativity and curiosity: Does content and medium matter?*** (Rubenstein, 2000). Rad je pisan jasno i razumljivim jezikom, bez gramatičkih grešaka. Rad nema podnaslove, slike, grafikone i tabele. Dostupne informacija su adekvatno raspoređene. Rad može biti dobra osnova za izvođenje, a potom i

prikaz istraživanja, ili pak za temeljniju i slojevitiju teorijsku analizu koja je fokusirana na razvoj kreativnosti kod dece i mladih. Potrebno je dopuniti i relevantne reference novijeg datuma. Kvalitet rada je ocenjen kao prosečan, a rad je svrstan u stručni rad. Na osnovu svega iznesenog predlažem da se priloženi članak prihvati nakon što autor izvrši predložene korekcije u pogledu dopune literature. Pošto je ova korekcija izvršena, **rad se prihvata za štampu.**

U Nišu, 06.04. 2015. godine

prof.dr Vesna Anđelković

prof.dr Vesna Anđelković

Institucija: Univerzitet u Nišu, Filozofski fakultet, Departman za psihologiju

Adresa: Ćirila i Metodija 2, Niš

Broj žiro računa: _____

Banka: _____

JMBG: 0110954735079